

Savivaldybių žinios

Nr. 24 (657)

2013 m. rugsėjo 5 d.
Kaina 2,25 Lt
Išėina ketvirtadieniais

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Švietimo aktualijos Lietuvos savivaldybių asociacijos akimis

Šią Rugsėjo 1-ąją Lietuvos savivaldybių asociacija pasitiko su aiškiai matomomis švietimo problemomis ir jų sprendimo būdais, kurie buvo išskelti Mokslų akademijoje vykusioje švietimo konferencijoje

4p.

Šiemet Simono Daukanto aikštėje įvykusios šventės metu Švietimo ir mokslo ministerijos nupirkti 42 IVECO DAILY autobusiukai perduoti šalies mokykloms. Prezidentė Dalia Grybauskaitė autobusiuko dokumentus ir raktelius perdavė jauniausiam Lietuvos miestui – Visagino savivaldybei ir jos meri Daliai Štraupaitei.

Romo Gurklio nuotr.

Savivaldybininkai aktyviai dalyvauja ES renginiuose

Pirmą kartą į Europos Sąjungos Regionų komiteto Aplinkos apsaugos komisijos posėdį Vilniuje atvyko 80 vietos ir regionų atstovų iš visų 28 ES valstybių _____ 2 p.

Anykščiai: nuo kurortinės teritorijos iki kurorto

Praejusią metų Lietuvos kultūros turizmo sostinės – Anykščių – raida ir pažanga rajono savivaldybės mero Sigučio Obelevičiaus akimis _____ 13 p.

Kiek pietauja savivaldybininkai?

Darbuotojo teisė – pertrauka pailsėti ir pavalgyti – turi būti suteikta visais atvejais, kuriuos numato Darbo kodeksas ir kitos taisyklės _____ 14 p.

Algirdas BAGUŠINSKAS
Vilkaviškio rajono
savivaldybės mero pavaduotojas

Antanas ČERNECKIS
Rietavo savivaldybės meras

Algirdas GUDAITIS
Jurbarko rajono
savivaldybės tarybos narys

Bronius KLEPONIS
Seimo Valstybės valdymo
ir savivaldybių komiteto biuro
vedėjas

Andrius KUPČINSKAS
Kauno miesto
savivaldybės meras

Vidas MIKALAUSKAS
Varėnos rajono
savivaldybės meras

Virgilijus POZINGIS
Šilutės rajono
savivaldybės tarybos narys

Bronis ROPĖ
Ignalinos rajono
savivaldybės meras

Romualdas URMILEVIČIUS
Kaišiadorių rajono
savivaldybės meras

Roma ŽAKAITIENĖ
LSA direktorė

Leidžia viešoji įstaiga Savivaldybių žinios

Direktorė

Lina BELEVIČIENĖ

Korespondentai

Ingrida VĖGELYTĖ

Aurelija ARLAUSKIENĖ

Romas GURKLYS

Arūnas BRAZAUSKAS

Stilistė-korektorė

Janina MALKENIENĖ

Kaštonų g. 4, LT-01107 Vilnius
Tel.: (8 5) 262 2083 / 262 0847

Faks. (8 5) 262 2083

El. p. info@savzinios.lt

savivaldybiu.zinios@gmail.com

Interneto svetainė www.lsa.lt

•••

Spausdina AB „Spauda“

Laisvės pr. 60, LT-05120 Vilnius,

www.spauda.com

Ofsetinė spauda, 2 sp. lankai

ISSN 1392-2467

Tiražas 2500 egz.

SAVIVALDYBININKAI AKTYVIAI DALYVAUJA ES RENGINIuose

Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai programa tapo intensyvesnė rugsėjo pradžioje – Vilniuje vyko keli svarbūs renginiai, prie kurių organizavimo prisidėjo Lietuvos savivaldybių asociacija (LSA).

Komentuodamas saulės energijos panaudojimo Lietuvoje politiką aplinkos ministras V. Mazuronis pasakė, kad, jo požiūriu, ši energetikos rūšis šalyje buvo diskredituota.

PRIORITETAS – EFEKTYVUS ENERGIJOS NAUDOJIMAS

Rugsėjo 2 d. į posėdį susirinko ES Regionų komiteto Aplinkos apsaugos komisija – pirmą kartą Vilniuje. Svarstyta apie Europos plastiko atliekų, ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijas, žaliosios Europos infrastruktūros apsaugą ir kapitalo panaudojimą tokiai apsaugai, Europos kosmoso pramonės politikos ateitį. Posėdyje, kuriame dalyvavo daugiau nei aštuonios dešimtys vietos ir regionų valdžių atstovų iš visų 28 ES valstybių narių, Lietuvai atstovavo Alytaus r. savivaldybės meras Algirdas Vrubliauskas, Šiaulių miesto savivaldybės tarybos narė Daiva Matonienė, Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos narys Audrius Bielskus.

Tą pačią dieną ES Regionų komitetas Vilniuje surengė konferenciją „Vietos plėtros perspektyvos siekiant tvaraus energetikos sektoriaus – strategija „Europa 2020“ ir ne tik“. Konferencijos tikslas – prisidėti prie ES strategijos „Europa 2020“ įgyvendinimo. Renginiu siekiama visuomenei plačiau pristatyti iššūkius, kurie kyla įgyvendinant strategiją – iki 2020 m. sumažinti anglies dvideginio emisijas 20 proc. (palyginti su 1990 m.), pasiekti, kad bent 20 proc. energijos būtų gaminama iš atsinaujinančių šaltinių, ir 20 proc. padidinti energetikos efektyvumą.

Energetika – vienas didžiausių šiuolaikinės Europos rūpesčių. Energijos tiekimas tampa mažiau patikimas – dėl to kyla pavojus visai ekonomikai. Priežastys – nuolatos kylančios energijos kainos ir didėjanti priklausomybė nuo energijos importo. Kita vertus, būtini svarbūs sprendimai, kad smarkiai sumažėtų išmetamų teršalų kiekis, būtų pažabota klimato kaita. Ateityje reikės didžiulių investicijų, kad Europos energetikos infrastruktūra atitiktų ateities poreikius.

LSA prezidentas, Druskininkų savivaldybės meras Ričardas Malinauskas leidinyje, skirtame

Lietuvos pirmininkavimui ES Tarybai, energetiką nurodė kaip labiausiai investicijų reikalaujančią sritį: „...savivaldybės siūlo didinti skiriamas lėšas šiuose savivaldai ypač svarbiuose sektoriuose: šiluminės energijos tiekimo efektyvumui didinti, energijos taupymui skatinti, šiluminės energijos gamybos efektyvumui didinti...“

Ten pat Lietuvos delegacijos Regionų komitete vadovas Arnoldas Abramavičius įvardijo šalies pirmininkavimo tikslus energetikos srityje: „Energetinio saugumo prioritetu norima ne tik padėti išspręsti tą padėtį, kurioje dabar yra atsidūrusios visos trys Baltijos valstybės (tai faktiškai yra energetinės salos, visiškai atsietos nuo likusios ES teritorijos), bet ir sukurti europinę energijos vidaus rinką bei sustiprinti ES energetikos išorės politiką.“ Konferencijoje Lietuvai atstovavo aplinkos ministras Valentinas Mazuronis ir energetikos viceministrė Žydrūnė Juodkienė.

POSĖDŽIAVO IR PAGRINDINĖ VYKDOMOJI ES REGIONŲ KOMITETO INSTITUCIJA – BIURAS

Rugsėjo 3 d. pirmą kartą Vilniuje posėdžiavo ir pagrindinė vykdomoji ES Regionų komiteto institucija – biuras. Į savo posėdžius biuras paprastai renkasi 8–9 kartus per metus, o kartą per pusmetį susirenka pirmininkaujancioje valstybėje narėje. Lietuva šio biuro posėdžio pagrindine tema pasirinko darnios energetikos problematiką, pabrėžiant ES paramos poreikį daugiabučių namų ir šilumos tiekimo infrastruktūrai modernizuoti.

Lietuvai biure atstovauja Lietuvos delegacijos Regionų komitete vadovas, Zarasų r. meras A. Abramavičius ir Vilniaus r. savivaldybės tarybos narys Gediminas Paviržis, juos pavaduoja Kauno miesto savivaldybės meras Andrius Kupčinskas ir Druskininkų savivaldybės meras R. Malinauskas.

ATSINAUJINANČIOS ENERGETIKOS IŠŠŪKIAI

Rugsėjo 2 d. tvariai energetikai skirtą konferenciją pradėjęs Regionų komiteto pirmininkas Ramónas Luisas Valcárcelis apžvelgė problemas, kurios iškyla vietinei valdžiai, kai siekiama veiksmingiau panaudoti energetinius išteklius. Vienas iš dabar iškilančių rūpesčių – atsinaujinančių išteklių energetikos ateitis krizės sąlygomis. Pasak R. L. Valcárcelio, šalys ES narės teigia, kad negalės kompensuoti visų investicijų į atsinaujinančią energetiką. Bet jeigu viskas būtų permesta ant vartotojų pečių, sąskaitos išaugtų 50 proc. „Žmonės yra tokioje padėtyje, kai jie negali apsiginti. Jie išeis į gatves, ir tai bus pateisinama“, – sakė Regionų komiteto pirmininkas. Jis nurodė ribą: saulės baterijų pelningumą teks mažinti, tačiau pageidautina, kad jis nebūtų mažesnis nei 7 proc.

Komentuodamas saulės energijos panaudojimo Lietuvoje politiką, aplinkos ministras V. Mazuronis pasakė, kad, jo požiūriu, ši energetikos rūšis šalyje buvo diskredituota: „Buvo padaryta meškos paslauga, bandant pasiekti tarsi ir gerų tikslų.“ Pasak jo, galutiniai rezultatai sudarė prielaidas nepasitikėti pačia šia

Konferencijos dalyviai LSA direktorė R. Žakaitienė ir Vilniaus r. savivaldybės tarybos narys G. Paviržis.

energetikos sritimi kaip teikiančia galimybę greitai ir ne visai sąžiningai praturtėti.

ŽADA TAUPYTI ENERGETINIUS IŠTEKLIUS

Rugsėjo 3 d. konferencijos dalyvius pasveikino Premjeras Algirdas Butkevičius. Jis išreiškė viltį, kad 2015 m. Lietuva ir visos Baltijos šalys jau nebeliks „energetinės salos“. Būsianti nutiesta elektros jungtis į Švediją. Prie energetinės izoliacijos įveikimo turi prisidėti ir dujotakis į Lenkiją.

A. Butkevičius sakė, jog ES Tarybai pirmininkaujanti Lietuva sieksianti, kad per pusmetį būtų suderinta ir ES institucijose patvirtinta apie 70 visai ES svarbių teisės aktų, be kurių neįmanomas sklandus perėjimas iš vieno biudžetinio laikotarpio į kitą ir 2014–2020 m. finansinės perspektyvos lėšų įsisavinimas.

Pradėdamas renginiui skirtą spaudos konferenciją, Regionų komiteto pirmininkas R. L. Valcárcelis pajuokavo, kad A. Butkevičius išėjo gerą politinę mokyklą, nes, kaip sako ispanai, „pradžioje buvo virėjas, paskui ponas“ – A. Butkevičius savo politinę veiklą pradėjo savivaldybėje. „ES politiniai tikslai turi būti paremti ekonominiais ištekliais“, – sakė R. L. Valcárcelis.

Atsakydamas į žurnalistų klausimus, Premjeras teigė, kad įgyvendinama ES nuostatas ši Lietuvos Vyriausybė yra numačiusi kelias kryptis, kaip sumažinti energetinių išteklių naudojimą.

NEPAMIRŠTA IR RYTŲ PARTNERYSTĖ

Rugsėjo 3 d. ES valstybių narių ir šešių rytinių ES partnerių vietos ir regionų valdžių atstovus vienijanti institucija – Europos Sąjungos ir Rytų partnerystės šalių vietos ir regionų valdžių konferencija (CORLEAP) Vilniuje susirinko į trečiąjį kasmetinį susitikimą. ES Rytų partnerystės programa apima ryšius su Armėnija, Azerbaidžanu, Baltarusija, Gruzija, Moldova, Ukraina. CORLEAP posėdis Vilniuje – svarbus žingsnis rengiantis ES ir Ukrainos asociacijos sutarties pasirašymui, taip pat jo metu bus aptarti vietos ir regionų savivaldai svarbūs klausimai, kurie pateks į lapkritį Vilniuje vyksiančio ES ir Rytų partnerystės valstybių vadovų forumo darbotvarkę. CORLEAP Lietuvai atstovauja Panevėžio r. savivaldybės meras Povilas Žagunis ir Vilniaus r. savivaldybės tarybos narys G. Paviržis.

Lietuvai atstovavo (iš dešinės) Alytaus r. savivaldybės meras A. Vrubliauskas, Kazlų Rūdos savivaldybės tarybos narys A. Bielskus.

ŠVIETIMO AKTUALIJOS LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJOS AKIMIS

Ingrida VĖGELYTĖ

Prezidentė Dalia Grybauskaitė geltonojo autobusiuko dokumentus ir raktelius perdavė Lenkijos lietuviams – Punsko Dariaus ir Girėno gimnazijai. Pasak Punsko valsčiaus viršaičio Vytauto Liškausko (antras iš dešinės), tai jau antras Lietuvos dovanotas autobusiukas per aštuonerius metus.

Šiais mokslo metais Lietuva tikisi 1229 mokyklose sulaukti 351,4 tūkst. mokinių, iš jų 29 tūkst. pirmokų. Tai pirmieji metai po ilgos pertraukos, kai pirmokų skaičius auga – šį rugsėjį ateis bent tūkstančiu pirmokų daugiau nei pernai. Švietimo sistema jau kelerius metus iš eilės išgyvena sunkius reformų, finansavimo stygiaus ir, emigracijai neslūgstant, mokinių praradimo laikus. Šiais mokslo metais į Lietuvos mokyklas ateis 22,5 tūkst. moksleivių mažiau, nei praėjusiais mokslo metais. Nepaisant to, kad švietimas mūsų šalyje yra oficialiai laikomas vienu iš prioritetų, finansavimo lygis to nepatvirtina. Tai supranta ir patvirtina pats švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis.

Lietuvos savivaldybių asociacija (LSA) šią rugsėjo 1-ąją pasitiko su aiškiai matomomis švietimo problemomis savivaldybėse ir jų sprendimo būdais. Rugsėjo 27 d. Lietuvos mokslų akademijoje vykusioje visos Lietuvos pedagogų ir švietimo sistemos vadovų konferencijoje LSA direktorė Roma Žakaitienė priminė, kad XVI Vyriausybės programos 177 punkte teigiama, jog bus atsisakoma mokinio krepšelio finansavimo principo, savivaldybėms sudaroma daugiau galimybių laisviau disponuoti mokinio krepšelio lėšomis, o sutaupytas lėšas panaudoti kitoms švietimo reikmėms, bus tobulinama lėšų skyrimo mokykloms metodika, kad būtų išsaugomos mokyklos kaimo vietovėse; bus suteikta daugiau galių ir laisvės pačioms mokykloms, mokyklų bendruomenėms.

Pasak R. Žakaitienės, tik pradėjus dirbti naujai Vyriausybei, savivaldybėms aktualius švietimo klausimus LSA aptarė su švietimo ir mokslo ministru. Kaip tada, taip ir dabar, pasitinkant naujuosius mokslo metus, aktualijos, LSA akimis, išlieka tos pačios: tobulintinas bendrojo ugdymo finansavimas (mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo metodika), mokyklų tinklo pertvarkos ir mokinių pavėžėjimo koreliacija, neformaliojo mokinių švietimo ir ikimokyklinio ugdymo organizavimas ir finansavimas.

Kalbant apie švietimo finansavimą, LSA siekia, kad 2014 m. sutaupytas mokinio krepšelio (MK) lėšas metų gale vėl būtų leista panaudoti švietimo reikmių įsiskolini-

mams dengti, o MK lėšos, nepaisant mažėjančio mokinių skaičiaus, būtų paliktos švietimo reikmėms.

R. Žakaitienė savo pranešime tvirtino, kad bendrojo ugdymo finansavimas buvo sumažintas dar ir 2011 m. Vyriausybės nutarimu, kuris pakeitė MK lėšų apskaičiavimo metodiką ir miestelių bei kaimų vidurinių mokyklų sutartiniai mokinių koeficientai buvo sumažinti nuo 4 iki 25 proc.

„Dėl sumažinto finansavimo 2012 m. nukentėjo ne tik ugdymo procesas, bet daugumoje savivaldybių mokyklų iškilo ir socialinių problemų – iki minimumo mažėjo pedagogų atlyginimai, jiems nustatomi žemiausi atlyginimo koeficientai, nebemokami teisės aktais numatyti priedai dėl darbo gimnazijos klasėse, įgytos aukštesnės kvalifikacijos, sąsiuvinų taisyms ir kt. Kai kurių miestelių ir kaimų mokyklų mokytojai priversti eiti nemokamų atostogų“, – sakė LSA direktorė.

LSA apklausos duomenimis, 2012 m. savivaldybėms trūko daugiau kaip 40 mln. MK lėšų. 2013 m. MK numatyta 1 933 603 tūkst. Lt, tačiau pagal metodiką priklausė 1 949 296 tūkst. Lt, nes 2012 m. rugsėjo 1 d. bendrojo ugdymo įstaigose mokinių sumažėjo 18 286, bet 6 399 padaugėjo ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų. Tad savivaldybėms šiais metais neatiduota 16704 tūkst. Lt MK lėšų.

R. Žakaitienė pradžiugino pedagogus ir mokyklų vadovus pranešdama, kad su Ministru Pirmininku sutarta, jog 2014 m. mokinio krepšeliui papildomai bus skirta per 60 mln. Lt. Šios lėšos reikalingos Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių pakeitimams kompensuoti, klasių komplektų finansavimo mažėjimui amortizuoti, pedagoginei psichologinei pagalbai bei kitiems mokinio krepšelio metodikos pakeitimams.

Kita opi problema, kurią išskėlė LSA direktorė – savivaldybių prievolė užtikrinti optimalų pradinio, pagrindinio, vidurinio lavinimo programų teikėjų tinklą. Tačiau savivaldybėms šią prievolę įgyvendinti neleidžia kai kurie Mokyklų tinklo kūrimo taisyklių punktai. Vadovaujantis šiomis taisyklėmis kaimiškosiose savivaldybėse iškyla problemų rengiant ir tvirtinant bendrojo ugdymo įstaigų tinklą, nes kai kuriose iš jų gali nebelikti mokyklų, vykdančių vidurinio ugdymo programą, nes nebesusidaro dvi klasės. Todėl 11–12 (9–12) klasių mokinius reikėtų vežti į „artimiausią“ mokyklą, kuri yra už 10 ar net 45 km.

„Daugumai vyresniųjų klasių mokinių ke-

lionė iki mokyklos užtruks iki 2 val., nes mokiniai gyvena vienkiemiuose. Tad kol juos visus surinks, pirmųjų išėdusių į autobusą kelionės laikas tikrai užtruks iki 2 val. Vadinasi, mokiniai turės keltis apie 6 val. ryto, o gal dar anksčiau. Toks pat bus grįžimas į namus – juos pasieks tik apie 17 val. Taigi ar galima kalbėti apie sėkmingą mokymąsi? O apie neformalųjį švietimą negali būti nė minčių“, – tvirtino R. Žakaitienė.

Ji teigė, kad didėja savivaldybių mokinių vežimo išlaidos, o lėšų papildomai neskiriama. Taip pat trūksta ir geltonųjų autobusų – kol kas tenkinama tik apie 50 proc. realaus jų poreikio. 2013–2017 m. mokykloms aprūpinti geltonaisiais autobusais numatyti 33 mln. Lt, tačiau joms jau dabar reikia daugiau kaip 400 geltonųjų autobusų. Dar 282 autobusai yra senesni nei septynerių metų, tad po trejų–penkerių metų jie gali būti nebetinkami mokiniams vežioti.

LSA direktorė pažadėjo, kad asociacija ir savivaldybės toliau aktyviai bendradarbiaus su Švietimo ir mokslo ministerija, kitais socialiniais partneriais, kad būtų išspręstos švietimo problemos ir sudarytos palankesnės sąlygos švietimo bendruomenei.

Bendrojo ugdymo mokyklos ir mokiniai Mokslo metų pradžioje

1 229 Mokyklos
351 423 Mokiniai
35 800 Mokytojai

674 Darželiai
88 970 Ikimokyklinukai ir 7 044 auklėtojai
25 326 Priešmokyklinukai ir 884 mokytojai

260 Neformaliojo švietimo įstaigų
6 530 Pedagogų

	2005–2006	2010–2011	2011–2012	2012–2013
Mokyklos	1534	1321	1309	1242
Mokiniai, tūkst.	538,5	415,9	392,9	373,9

KAUNO RAJONE DAUGĖJA PIRMAKLASIŲ

Edmundas MALIŠAUSKAS

Vienoje jauniausių Lietuvos savivaldybių – Kauno rajone – kasmet didėja pirmaklasių skaičius: šiemet jų tikimasi sulaukti daugiau kaip 800. Kauno rajono savivaldybės Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus vedėjo pavaduotojos ugdymui Nijolės Benikienės pateikti duomenys rodo, kad 2011 m. rajone mokėsi 706, pernai – 780 pirmaklasių. Naujausiais duomenimis, šiemet mokyklų slenkstį turėtų peržengti 799 pirmaklasiai, tačiau pedagogai tikisi, kad rugsėjį jų bus dar daugiau. Pilniausios pirmosios klasės bus seniūnijose, ku-

riose statomi naujų namų kvartalai ir atsikelia gyventi jaunos šeimos. N. Benikienė pažymėjo, kad pirmaklasių pagausėjimas didžiausios Mastaičiuose, Ringauduose, Karmėlavoje ir kitose arčiau Kauno esančiose gyvenvietėse.

Po vasaros duris atvers atnaujintos Garliavos ir Babtų švietimo įstaigos. Kitose mokyklose atlikti darbai pagal Europos Sąjungos šilumos taupymo programą, kurioje Kauno rajono savivaldybė dalyvauja nuo 2008 m.

DŽIAUGSMINGAS RUGSĖJIS DIDŽIASALYJE

Lina KOVALEVSKIENĖ

Ignalinos rajono Didžiasalio mokiniams, mokytojams ir tėveliams ši mokslo metų pradžios šventė įsimins ilgam, mat rugsėjo 2-ąją jie rinkosi ne į Didžiasalio „Ryto“ vidurinę mokyklą, o į gimnaziją. Sugiedojus himną direktorė Elena Sekonienė paskelbė gimnazijos mokslo metų pradžią, dėkojo visiems jos bičiuliams ir rėmėjams, kvietė gimnazistus bei mokytojus ir toliau darbais ir pasiekimais garsinti savo mokyklą. Mokyklos bendruomenę pasveikino rajono meras Bronis Ropė, savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Regina Lisauskienė, Didžiasalio seniūnė Gema Pundienė, Tverečiaus užkardos vadas Rimas Stundžėnas.

„Jūsų rezultatai ir vykdoma veikla tikrai labai džiugina“, – sakė meras B. Ropė, mokiniams ir mokytojams linkėdamas išlaikyti vieningumą, sutelktumą, bendravimą ir bendradarbiavimą.

„Mes jus stebėjome, už jus sirgome ir palaikėme. Daug teko nuveikti siekiant gimnazijos statuso, bet jūs esate jo verti“, – tvirtino R. Lisauskienė.

Už nuopelnus ir darbus siekiant gimnazijos statuso, kūrybiškumą, idėjas, lietuviškų vertybių puoselėjimą ir aukštus ugdymo rezultatus padėkos raštais įvertinta mokyklos direktorė E. Sekonienė ir dar penkios pedagogės. Šventėje savo lūkesčius išdėstė vyriausieji gi-

Didžiasalyje dviguba šventė. Po atnaujinimo duris atvėrė ir darželio pastatas, kuriame taip pat įsikūrę kultūros namai, bendruomenė, maldos namai.

mnazistai, pirmuosius eilėraščius mokykloje nedrąsiai deklamavo patys mažiausieji. Jiems būsiami abiturientai įteikė po obuolį ir skambant varpeliui palydėjo į klases.

Visi kartu pasidžiaugė atnaujintu gimnazijos pastatu ir pagražėjusiomis vidaus patalpomis, plečiamu muziejumi. Priminta, kad dar šį rudenį mokykla minės 35-erių metų gyvavimo sukaktį, kurios proga ir bus pristatytas atnaujintas kraštotyros muziejus.

ANYKŠČIAI: NUO KURORTINĖS TERITORIJOS IKI KURORTO

Kas nuveikta ir kokios ateities vizijos – rajono savivaldybės meras Sigutis Obelevičius pasakojo Pasaulio anykštėnų suvažiavime.

Anykščiuose lankęsi Lietuvos turizmo rūmų nariai su rajono savivaldybės vadovais ir Anykščių turizmo klasterio asociacija aptarė investicijų pritraukimo ir verslo vystymo galimybes. Lietuvos turizmo rūmų ir Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos prezidentė Evalda Šiškauskienė mano, kad Anykščių r. savivaldybė yra stipriai padirbėjusi kurdama gerą investicinę aplinką turizmo sektoriui, tačiau reikia pasiekti, kad apie tai žinotų visi: „Rinkodara, viešinimas – ne tik Anykščių, bet ir visos Lietuvos silpnoji pusė.“

Lietuvos kurortų asociacijos vykdomoji direktorė Jurgita Kazlauskienė pažymėjo, kad „Anykščiams žengiant kurorto link reikia apsispręsti, į kokią tikslinę grupę taikyti. Anykščių stiprioji ir išskirtinė pusė galėtų būti kurortinės turizmo paslaugos šeimoms. Kol kas tokia pakraipa negali pasigirti nė vienas Lietuvos kurortas, todėl anykštėnams vertėtų išnaudoti šią galimybę“.

Kurortinės vietovės statusą puoselėjantys Anykščiai – viena iš stabiliausiai į priekį žengiančių, mažiausiai įsikolinusių savivaldybių. 2012 m. Anykščiai tapo Lietuvos kultūros turizmo sostine, o 2013 m. buvo įvardyti kaip bandomasis Utenos regiono 2014–2020 metų kompleksinės plėtros galimybių miestas. Kaip Anykščiai keitėsi per pastaruosius metus, kas nuveikta ir kokios ateities vizijos – rajono savivaldybės mero Sigučio Obelevičius akimis, pranešimo, daryto Pasaulio anykštėnų suvažiavime, pagrindu.

Dar 2004 m. Anykščių r. strateginiame plane buvo nustatytas pagrindinis prioritetas – turizmo, paremto vietiniais gamtiniais ir kultūriniais ištekliais, vystymas. 2007 m. patvirtintas Anykščių miesto turizmo ir rekreacijos specialusis planas, miestui suteiktas kurortinės teritorijos statusas. Nuo 2011 m. Anykščiai ir Niūronys yra labiausiai lankytinų Lietuvos vietovių dešimtuoke. 2012 m. patvirtintame Anykščių r. strateginiame plane iki 2019 m. iškelta vizija: „Anykščiai – kultūrinio turizmo kurortas, atjaunėjęs kraštas, kuriame jauku ir saugu gyventi bei ilsėtis.“

Anykščių r. savivaldybė, nepaisant krizės ir sumažėjusio biudžeto, gana sėkmingai judėjo į priekį, pasinaudodama ES struktūriniais fondais. Iš vargano rajono biudžeto net keletą turizmo objektų sugebėta įsteigti – vasaros roges, kalnų slidinėjimo centrą, menų centrą, Angelų muziejų. Valstybės lėšomis beveik užbaigtos naujosios bibliotekos statybos, įpusėtas kultūros centro atnaujinimas, pastatytas naujas Policijos komisariatas. VIP ir ES lėšomis išasfaltuotos gatvės, nutiesti šaligatviai mieste ir seniūnijų centruose, šiais metais baigiamas sutvarkyti senamiestis, atnaujintos beveik visos mokyklos, planuojami atidaryti daugiafunkciai centrai Ka-

varske ir Viešintose ir t. t. Suremontuotas baseinas, ant stogo įrengti saulės kolektoriai, atpiginę eksploataciją – 25 m ilgio sportinis baseinas su pirčių kompleksu, treniruoklių sale tapo bene vienintelis Pabaltijyje, veikiantis ištisus metus. ES lėšomis pastatytas itin modernus dviračių ir pėsčiųjų takas, įrengta apžvalgos aikštelė bažnyčios bokšte, baigiamos menų inkubatoriaus statybos ir kt.

Ryškūs pokyčiai įvyko ne tik miesto gyvenime. Galima pasidžiaugti, kad per pastaruosius metus pirmą kartą nuo nepriklausomybės pradžios ženklios investicijos pasiekė ir kaimą. Vien tik kaimų diversifikacijos projektams buvo skirta 15,153 mln. litų. Tai leido atnaujinti visuomeninius pastatus, sutvarkyti viešąsias erdves, pastatyti 11 naujų aikštynų gyvenvietėse kaimuose. Per vietos veiklos grupės projektus į kaimo vietoves investuojama dar keliolika milijonų litų. Pernai rekonstruotame Arklio muziejuje įsikūrė amatų centras, jau beveik pabaigtas dviračių takas į Niūronis, atidarytas bene gražiausias 5 km dviračių ir pėsčiųjų takas Šventosios upės kairiajame krante su paplūdimiais, mažąja architektūra, regyklo mis, devyniais sklypais investicijoms, kempingu. Pradėtas tvarkyti miesto parkas, tvėnkinyje pasodinta įvairiaspalvių vandens lelijų kolekcija, mieste nuolat daugėja įvairiaspalvių gėlynų.

Nors nuveikta daug, tačiau emigracija, gyventojų skaičiaus mažėjimas ir senstanti visuomenė – procesai, kuriuos valdyti savivalda beveik bejėgė. Skaudžiausios problemos dabar yra didelis nedarbas ir aukšta šilumos kaina. Tikimasi šiemet su Vyriausybės pagalba pastarąją problemą iš dalies išspręsti, nupirktoje „Anykščių vyno“ katilinėje sumontavus biokuro katilus.

Savivaldybė ieško investuotojų, stengiasi padėti naujiems verslams, plėtoti infrastruktūrą. Šiais metais rajono taryba priėmė sprendimą sumažinti mokesčius verslininkams, kuriantiems darbo vietas.

Savivaldybės kuriama infrastruktūra traukia investuotojus, kurie jau įrengė pramogų parką (laipynes), ant Šventosios kranto atidarė turizmo paslaugų paviljoną su kavine, statomas modernus 120–150 vietų sveikatingumo kompleksas, teiksiantis SPA paslaugas ir naudojantis Anykščių mineralinį vandenį, taip pat baigiamas restauruoti Burbiškio dvaras, kur įsikurs svečių namai, restoranas; statomas sveikatingumo kompleksas prie Rubikių ežero, šiais metais duris atvėrė dar trys kaimo turizmo sodybos.

„Jau dabar aktyvaus turizmo paslaugas ir gausiai kultūros renginių siūlantys Anykščiams neprilygsta nė viena šalies savivaldybė“, – sakė Anykščių meras S. Obelevičius.

Niūronys yra labiausiai lankytinų Lietuvos vietovių dešimtuoke. Čia veikia Arklio muziejus, vyksta kasmetinė šventė „Bėk bėk, žirgeli!“

